

ΧΡΟΝΙΚΑ ΤΟΥ Σ. Ε. Δ. Γ.

— Οι διαλέξεις του Συνδέσμου.

Ἡ ἔναρξη τῆς φετεινῆς σειρᾶς τῶν διαλέξεων τοῦ Σ. Ε. Δ. Γ. ἔγινε στίς 6 Φεβρουαρίου στό Ἑλληνικό Ὡδεῖο μέ τὴν ἐξαιρετικά ἐνδιαφέρουσα ὁμιλία τῆς Κας Μαρίας Μ. Νεγροπόντη μέ θέμα: «Ἡ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο τῆς Florence Nightingale». Ἐξιτόρησε ἡ ὁμιλήτρια πρῶτα τίς πολλές δυσκολίες ποῦ εἶχε νὰ ὑπερνικήσῃ ἡ ἡρωίδα τῆς στὰ νεανικά τῆς χρόνια γιὰ νὰ πείσῃ τὴν οἰκογένειά τῆς νὰ τὴν ἀρφήσῃ νὰ σπουδάσῃ τὸ ἔργο τῆς νοσοκόμου καὶ νὰ ἐξασκῆσῃ ἀργότερα τὸ ἐπάγγελμα αὐτό· ἔπειτα μίλησε γιὰ τὴ θαυμαστὴ δράση τῆς Florence Nightingale κατὰ τὴν Κριμαϊκὴ ἐκστρατεία, εἶπε πῶς διοργάνωσε ἐκεῖ ἔξω ὅλες τίς ὑγειονομικὰς ὑπηρεσίες, πῶς καιώρθωσε νὰ κατεβάσῃ τὴ θνησιμότητα ἀπὸ 42 ο)ο, ὅπως τὴν εἶχε βρῆ ὅταν πῆγε, στὰ 2 ο)ο, πῶς, ἀρρωστημένη καθὼς γύρισε ἀπὸ τὴν Ἀνατολή, ἀγωνίστηκε ἀκόμα ἀπὸ τὴν πολυθρόνα ἢ τὸ κρεβάτι τῆς, μέ τὴ πέννα τῆς γιὰ 54 ὁλόκληρα χρόνια γιὰ ν' ἀναδιοργάνωσῃ ριζικὰ στρατιωτικὰς καὶ πολιτικὰς ὑγειονομικὰς ὑπηρεσίες καὶ μέσα στὴν Ἀγγλία καὶ στίς ἀγγλικὰς ἀποικίας. Πῶς μέ δικά τῆς χρήματα καὶ μέ χρήματα ποῦ εἶχαν μαζέψῃ οἱ θαυμαστὲς τῆς ἴδρυσε σχολὴ Νοσοκόμων, καὶ πῶς, ὅσο τῆς ἔμειναν καὶ οἱ ἐλάχιστες σωματικὰς καὶ πνευματικὰς δυνάμεις, ἀφροσιώθηκε ὁλότελα στὸ ἔργο αὐτό.

Καὶ σὰν ἐπίλογο ἀκούσαμε καὶ τίς σκέψεις τῆς μεγάλης αὐτῆς γυναίκιας προσωπικότητας γιὰ τὸ φεμινισμό: Ἡ Florence Nightingale πίστευε πῶς εἶναι ἐγκλημα ν' ἀνατρέφονται τὰ κορίτσια μέ μόνο ἰδανικὸ τὸ γάμο, ὅτι πρέπει ν' ἀφίεται ἐλεύθερη νὰ ἀκολουθῆ κάθε γυναίκα τὸν προορισμὸ ποῦ αἰσθάνεται μέσα τῆς: «Ἐγώ, ἔλεγε, αἰσθάνομαι μέσα μου τὴ δύναμη νὰ παλαίψω γιὰ ν' ἀνυψώσω τὸ ἐπίπεδο τῆς γυναίκιας γενικά, ὄχι γιὰ νὰ τῆς δώσω κάτι καλύτερο ἀπὸ τὸ γάμο, ἀλλὰ γιὰ νὰ τῆς δώσω θέση πῶς ἀνεξάρτητη καὶ μέσα καὶ ἔξω ἀπὸ τὸ γάμο».

Τὸ 1860—1870 χωρίζεται ὅλη ἡ Ἀγγλία σὲ δυὸ ἀντίθετα στρατόπεδα, τοὺς ὑπὲρ καὶ τοὺς ἐναντίον τοῦ κρατικοῦ διακανονισμοῦ τῆς σωματεμπορίας. Ἡ Florence Nightingale ἀγωνίζεται μέ τὴν πέννα τῆς γιὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν κρατικὴ αὐτὴ ἀναγνώριση τῆς ἀνηθικότητας. Μὰ οἱ ὑπὲρ τοῦ διακανονισμοῦ νικοῦν, καὶ ἡ Κυβέρνηση ζητεῖ τὴ βοήθειά τῆς στὴν ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου, ἐκείνη ὅμως ἀρνιέται τὴ συνδρομὴ τῆς σὲ ὅτι ἔχει σχέση μέ τὸν ἀπαίσιον αὐτὸ θεσμό.

Τὴ γυναίκα τὴν ἤθελε νὰ στέη πολὺ ψηλά, καὶ ἔλεγε σὲ κάθε Ἀδερφή ποῦ ἐφευγε ἀπὸ κοντὰ τῆς γιὰ ν' ἀναλάβῃ ὑπηρεσία: «Θυμήσου πῶς ὅπου καὶ νὰ βρῖσκεσαι, ὁ κόσμος θὰ λεπτολογῆ ὅτι κάνεις ὄχι μόνο σὰ νοσοκόμος, μὰ καὶ σὰ γυναίκα. Κύτταξε καλά, ἢ κάθε σου λέξη, ἢ κάθε σου πράξη νὰ εἶναι στὸ ὕψος τοῦ προορισμοῦ σου, στὸ ὕψος τῆς Γυναίκιας σου μορφῆς».

Βρίσκεται στὰ χαρτιά τῆς μακριὰ ἀλληλογραφία μέ τὸν Stuart Mill, ὅπου τοῦ γράφει ὅτι βέβαια κινεῖς περισσότερο ἀπ' αὐτὴ δὲ μπορεῖ νὰ ἔγῃ πῶς βαθιὰ πεποῖθησῃ πῶς οἱ γυναίκες πρέπει νὰ ψηφίζουν, μὰ φοβᾶται πῶς ἡ κοινωνία δὲν εἶναι ἀκόμα ἀρκετὰ ὀριμη γι' αὐτό, καὶ μήπως ἡ ἀντρίκια ἀντί-

δραση θά ἔχη ἀποτέλεσμα ν ἀργήσῃ ἢ ἐπιψήφιση πολλῶν νόμων πού εἶναι πιδ βιαστικοί, γιά ν ἀποχτήσῃ ἢ γυναίκα κοινωνικά καί ἀστικά δικαιώματα ἴσα μέ τόν ἄντρα.

Ἀπό τή σειρά τῶν φετεινῶν διαλέξεων ἔγιναν ἀκόμα οἱ ἀκόλουθε: Τρεῖς διαλέξεις τῆς κ. Ἐλένης Κορούλλου (Ἄλκη Θρύλου) γιά τοῦς ποιητές Γιάννη Γρυλάρη καί Κώστα Χατζόπουλο, καθῶς καί μιὰ τῆς κ. Μαρίας Σβώλου, γιά τή θέση τοῦ φεμινισμοῦ στήν Ἑλλάδα. Ἡ τελευταία ἐξαιρετική διαφωτιστική γιά τὸ γυναικεῖο ζήτημα θά δημοσιευθῇ ὁλόκληρη στόν Ἄγωνα.

— Οἱ συγκεντρώσεις τῶν φοιτητριῶν μας

Στίς 24 Φεβρουαρίου, στήν αἴθουσα τῆς Ἐταιρίας τῶν Κοινωνικῶν Ἐπιστημῶν ἔγινε μιὰ συγκέντρωση τῶν ἐλληνίδων φοιτητριῶν ὄλων τῶν Σχολῶν τοῦ Πανεπιστημίου μας πού τήν ὀργάνωσε ὁ Σ.Ε.Δ.Γ. Ἀρχεῖα ἱκανοποιητική γιά τίς παλαιότερες ἀγωνίστριες; ἦταν ἡ προθυμία τῶν κοριτσιῶν μας πού κανένα σχεδόν δέν παρέλειψε νά βρεθῇ σαυτῇ τῇ συγκέντρωσῃ.

Πρώτη μίλησε ἡ Κα **Ἀῦρα Θεοδωροπούλου**. Στήν ἀρχή ἐκφράζει τή χαρά της πού βλέπει τόσες πολλές μαζεμένες ἐκεῖ καί τονίζει ὅτι μιλεῖ σαυτῆς πού θά διαδεχτοῦν ὅσες ἐργάζονται σήμερα στόν ἄγωνα. Καί δέν ἀγωνιζόμαστε, εἶπε, παρὰ γιά σᾶς. Ἐμεῖς ἴσως καί νά μὴν ἰδοῦμε τοῦς καρπούς τῶν κόπων μας. Καί ἀναφέρει τίς Γαλλίδες πού 30 χρόνια τώρα ἀγωνίζονται μέ πολὺ μικρὰ ἀποτελέσματα. Μά, προσθέτει, ἡ ἱκανοποίησή μας εἶναι ἔσο ἀγωνιζόμαστε. Στόν ἄγωνα αὐτόν πού μεῖς ἀρχίσαμε στόν τόπο μας θέλομε νά τοποθετήσωμε καί σᾶς. Καί θέλομε νά σᾶς βροῦμε πρόθυμες. Σεῖς, εἶπε, πρέπει νά μεταδώσετε ἢ μιὰ στήν ἄλλη τὴν Ἰδέα, ὅπως στήν Ἀνάσταση ἀπὸ ἓνα κερὶ παίρνουν ὅλα φωτιά καί μονομαῖς ἡ ἐκκλησία πλημμυρίζει ἀπὸ τὸ φῶς. Προχωρώντας ἀναπτύσσει τίς αἰτίες καί τοῦς σκοπούς τοῦ ἄγωνα τῆς γυναίκας. Ζητᾶμε, τονίζει, νά γκρεμίσωμε τὰ ἐμπόδια πού ἀπαντᾶ κάθε μέρα ἡ γυναίκα σὲ κάθε της βῆμα. Ζητοῦμε νά μορῶν καί ἡ γυναίκα νά διαθέτῃ τὰ ἴδια ὄπλα στή ζωὴ μέ τὰ ὁποῖα εἶναι ὀπλισμένος κι ὁ ἄντρας. Ζητοῦμε νά ὑπάρχῃ τὸ ἴδιο μέτρο ἠθικῆς γιά τὴν γυναίκα ὅπως καί γιά τὸν ἄντρα. Καί δέν ἀμφιβάλω καθόλου πὼς αὐτῇ τὴν ἀδικία θά τὴν ἔχετε καί σεῖς αἰσθανθῇ πιά καλά. Μελετᾶτε, σπουδάζετε, καί ἴσως μερικῆς ἀπὸ σᾶς πιδ φιλότιμα ἀπὸ τοῦς ἄντρες συναδέλφους σας, μὰ προχωρώντας μεθαύριο, πού ἔπειτα ἀπὸ τόσους κόπους θά πάρετε ἓνα δίπλωμα, θά βρῆτε μπροστά σας ὅλη τὴν ἀδικία τῆς σημερινῆς κοινωνίας στήν γυναίκα. Γι' αὐτὰ λοιπὸν ἔχει νά φροντίσῃ ὁ Σύνδεσμός μας κι ἀνάγκη νά βλέπῃ ὅλες τίς γυναῖκες νά κινοῦνται γιά νά ῥίξῃ ἔτσι τὸ ἐπιχειρημα πού ἔχουν οἱ ἀντίπαλοί μας πὼς τάχα «καί οἱ ἴδιες οἱ γυναῖκες δὲ ζητοῦν τὰ δικαιώματά τους. Τελειώνοντας τὴν ὁμιλία της ἡ κ. Θεοδωροπούλου ἀναφέρει τίς ἐνέργειες τοῦ Σ.Ε.Δ.Γ. γιά τὰ ζητήματα πού ἐνδιαφέρουν τὴν γυναίκα γενικά καί εἰδικώτερα τίς φοιτήτριες. Ἐνεργήσαμε, λέγει, ἐντατικά γιά νά δοθῇ ἀδεια δικηγόρου καί στίς γυναῖκες καί τὸ ζήτημα εἶχε φτάσει στὸ τέλος μὰ ἀκόμα μένει ἐκκρεμές. Βλέπετε γιά νά ἐπιτύχωμε στὸ κάθε τι πρέπει νά δώσωμε πολλές τσεκουριές ὅπως ὁ ξυλοκόπος ὥστε νά κόψῃ τὸ δέντρο.

Μετὰ τὴν ὁμιλία τῆς κυρίας Θεοδωροπούλου ἡ Ἄδα **Δ. Κόττου** φοιτήτρια τῆς φιλολογίας, εὐχαριστεῖ τὸν Σ.Ε.Δ.Γ. ἀπὸ μέρος τῶν φοιτητριῶν, ἀλλὰ λυπεῖται πολὺ πού οἱ φοιτήτριες δέν πρόλαβαν τὸ Σύνδεσμο δείχνοντας αὐτῆς πρὶν μίαν ὀργανωμένη φροντίδα γιά τὰ ζητήματα πού ἀπασχολοῦν σήμερα τὴν γυναίκα. Μὰ βρίσκομε πάλι σήμερα πολὺ θάρ-

ρος πλάι στο Σ.Ε.Δ.Γ. όπως σε μιὰ μεγαλύτερη αδερφή που μᾶς φέρνεται τόσο στοργικά.

Ἡ Δδα **Φλαμπουριάση** διαμαρτύρεται λέγοντας πὼς ὁ «Σύνδεσμος Ἑλληνίδων Φοιτητριῶν» εἶχε προσπαθήσει νὰ κάμῃ ὅ,τι μπορούσε σχετικά μὲ τὸν ἀγώνα τῆς γυναίκας καὶ ἡ δις **Γαρέζου** λέει τὰ ἴδια. Προσθέτει ὅμως ὅτι ἀπὸ καιρὸ ὁ Σύνδεσμος Ἑλλ. Φοιτητριῶν σταμάτησε τὸ ἔργο του.

Ἡ κ. **P. Ἰμβριώτη** λέγει ὅτι θὰ μιλήσῃ καὶ αὐτὴ πῶς βγῆ ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸ Πανεπιστήμιο καὶ ξέρει καλύτερα τὴν κατάσταση. Θυμᾶται, ἀναφέρει, πὼς τότε οἱ γυναῖκες δασκάλες γιὰ τὰ ζητήματά τους περίμεναν ἀπὸ τοὺς ἄντρες νὰ φροντίσουν. Τώρα ὅμως μπορούμε πιά νὰ πηγαίνουμε οἱ ἴδιες. Ἄς ἐργαστοῦμε μαζὶ καὶ μεῖς καὶ θὰ προοδεύσωμε. Σεῖς μὲ τὰ νιάτα καὶ μεῖς μὲ τὴν πείρα. Τὴ ζωὴ θὰ τὴν πάροουμε ἐμεῖς. Ἐχω πίστη μεγάλη στὴ δύναμη τῆς γυναίκας. Μᾶς κατηγοροῦν ὅτι καταστρέψαμε τὴν οἰκογένεια κλπ. ἀλλὰ ἐμεῖς δὲ θὰ φήσωμε τὸν ἀγώνα γιατί ὁ ἄνθρωπος που μπαίνει στὴ φωτιὰ δυναμώνει περισσότερο. Ἰδιαίτερα στὶς φοιτήτριες τῆς φιλολογίας θὰ ἤθελα νὰ μιλοῦσα. Πρέπει νὰ δώσωμε ἄλλο πνεῦμα στὴν ἐκπαίδευση, μάλιστα στὴ Μέση, τὸ δικό μας πνεῦμα. Οἱ ἄντρες καθηγητὲς ἀκόμα διδάσκουν τὰ ἀπαρέμφατα κλπ.

* *

Ἐπειτα ἀπὸ τὴ γενικὴ συγκέντρωση τῶν φοιτητριῶν στὴν Ἑταιρία τῶν Κοινωνικῶν Ἐπιστημῶν ἄρχισαν τμηματικὲς συγκεντρώσεις τῶν φοιτητριῶν κατὰ σχολές. Στὴ 1 τοῦ Μάρτη οἱ φοιτήτριες τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς συγκεντρώθηκαν στὸν Ἐκπαιδευτικὸν Ὀμιλο. ὅπου ἡ κ. Ρόζα Ἰμβριώτη τοὺς ἀνέπτυξε τὸ ἐκπαιδευτικὸ πρόγραμμα τοῦ Συνδέσμου. Ἐπειδὴ ἔχει ἐξαντληθῆ ἡ λογοδοσία τῆς πρώτης χρονιάς τοῦ Συνδέσμου ὅπου ἦταν δημοσιευμένο τὸ πρόγραμμα κρίνομε σκόπιμο νὰ τὸ ξαναδημοσιεύσωμε σὲ τοῦτο τὸ φύλλο.

* *

Στὶς 6 τοῦ Μάρτη οἱ φοιτήτριες τῆς Νομικῆς συγκεντρώθηκαν στὴν αἴθουσα τοῦ Συλλόγου Ὁφελίμων Βιβλίων, ὅπου ἡ κ. Ἄννα Παπαδημητρίου, πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Νομοθεσίας τοὺς ἀνέπτυξε τὸ πρόγραμμα τοῦ Συνδέσμου σχετικά μὲ τὴ νομοθεσία, τί ἔχει πραγματοποιήσῃ ὡς τώρα ὁ Σύνδεσμος καὶ τί σκοπεύει νὰ κάμῃ εἰς τὸ μέλλον.

Ἐγιναν διάφορες προτάσεις καὶ καταστρώθηκε σχέδιο συνεργασίας γιὰ τὰ πρὸ ἐπείγοντα ζητήματα.